

PATVIRTINTA

Mažeikių rajono nakvynės namų
direktorius

2018 m. sausio 3 d. įsakymu Nr. V-2B

I. BENDROJI DALIS

1.1. Mažeikių Nakvynės namų Žemo slenksčio kabinetas (toliau tekste – kabinetas) yra įsteigtas nepelno kabinetas, siekiantis įgyvendinti steigėjo tikslus ir poreikius, bei teikti kabineto lankytojams socialines paslaugas.

1.2. Kabinetas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Civiliniu Kodeksu, kitais teisės aktais, steigėjo sprendimais.

1.3. Kabinetas nėra juridinis asmuo, o tiesiogiai pavaldus Mažeikių Nakvynės namų direktoriui.

1.4. Kabineto finansiniai metai yra kalendoriniai metai.

1.5. Kabineto veikla neterminuota.

1.6. Kabineto buveinė: Mažeikiai, Sodų g. 7.

1.7. Vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

Žemo slenksčio paslaugos – mobilios arba žemo slenksčio paslaugų kabinete teikiamos paslaugos, skirtos švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas vartojantiems asmenims, siekiant užtikrinti pirmąjį narkotikų vartotojų ir jų artimųjų kontaktą su sveikatos priežiūros ir / ar socialine sistema;

Žemo slenksčio paslaugų kabinetas (toliau – kabinetas) – tai mobilus ar stacionarus kabinetas, kuriame teikiamos Apraše numatytos nemokamos sveikatos priežiūros ir socialinės paslaugos;

Mobiliosios paslaugos – gatvės darbuotojų teikiamos žalos mažinimo paslaugos už įstaigos ar organizacijos ribų paslaugų gavėjams (gatvėse, būriavimosi ar kt. vietose);

Adatų ir švirkštų keitimo paslaugos – naudotų adatų ir švirkštų keitimas į sterilius švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas vartojantiems asmenims, siekiant užkirsti kelią su narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimu susijusioms kraujui plintančiomis infekcijoms, tokioms kaip ŽIV, virusiniai hepatitai B, C, tuberkuliozė bei lytiškai plintančioms ir kitomis infekcijomis (toliau – infekcijos).

Švirkštimosi priemonės – tai priemonės, naudojamos narkotikams susišvirkšti (dažniausiai adatos ir švirkštai);

Konsultacinė pagalba – asmens ir specialisto, pasirengusio suteikti žinių, kurios padėtų paslaugų gavėjui spręsti iškilusias problemas, pokalbis, kurio siekiame, kad paslaugų gavėjas keistų savo rizikingą elgseną;

Privalomų paslaugų sąrašas – mobiliųjų ir žemo slenksčio kabineto paslaugų, kurios būtinos paslaugų gavėjų būtiniesiems poreikiams tenkinti, sąrašas.

II. KABINETO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

2.1. Žemo slenksčio kabineto tikslas – sumažinti su narkotikų vartojimu ir rizikinga elgsena susijusias neigiamas medicininės, socialines, ekonomines, teises pasekmes visuomenei ir asmeniui.

2.2. Žemo slenksčio kabineto pagrindinis uždavinys – mažinti narkotikų vartojimą bei su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu susijusią neigiamą įtaką atskiriems asmenims, jų šeimoms, bendruomenės ir visuomenės, įskaitant nusikalstamumą, infekcijų plitimą, siekiant pritraukti narkotikų vartotojus ir jų partnerius į sveikatos ir socialines paslaugas teikiančias institucijas.

įstaigas taip siekiant sumažinti narkotikų perdozavimo ar su narkotikais susijusių mirties atvejų riziką bei skatinti paslaugų gavėjus gydytis ir integruotis į visuomenę.

2.3. Žemo slenksčio kabineto uždaviniai:

2.3.1. užmegzti ir palaikyti ryšius su paslaugų gavėjais, jų partneriais, šeimos nariams ir teikti jiems bei jų partneriams informaciją apie sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir teisinių konsultacijų prieinamumą;

2.3.2. sudaryti sąlygas paslaugų gavėjams, kurie nenori ar nepasirengę atsisakyti švirkščiamųjų narkotikų vartojimo, naudojimo žalos mažinimo paslaugomis;

2.3.3. motyvuoti paslaugų gavėjus atsisakyti narkotikų vartojimo ir mažinti rizikingą elgseną, tirtis, o prireikus gydytis;

2.3.4. informuoti paslaugų gavėjus, kur gali gauti sveikatos priežiūros, socialines paslauga, teises konsultacijas bei įtraukti juos į reabilitacijos, resocializacijos ir integracijos į visuomenę programas, siūlyti kreiptis į anonimines savigalbos grupes;

2.3.5. stebėti paslaugų gavėjų rizikingos elgsenos, susijusios su švirkščiamųjų narkotikų vartojimu, pokyčius bei vertinti jų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų poreikiu;

2.3.6. mažinti aplinkos taršą ir žalą visuomenei, skatinant paslaugų gavėjus nemėtyti panaudotų, potencialiai užterštų narkotikų švirkštimosi priemonių į aplinką bei skatinti juos naudotas adatas ir švirkštus atnešti į kabinetą, kurie organizuoja nukenksminimą;

2.3.7. mokyti ir šviesti paslaugų gavėjus, jų partnerius, šeimos narius infekcijų ir priklausomybės nuo narkotikų klusimais;

2.3.8. teikti paslaugų gavėjams kitas paslaugas.

III. NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ ŽALOS MAŽINIMO PROGRAMŲ VYKDYMAS IR PRIVALOMŲ PASLAUGŲ SĄRAŠAS

3.1. Privalomų, narkotikų ir psichotropinių medžiagų žalos mažinimo programos priemonių paslaugų sąrašas:

3.1.1. adatų ir švirkštų keitimas;

3.1.2. dezinfekcijos priemonių dalijimas;

3.1.3. prezervatyvų dalijimas;

3.1.4. sveikatos mokymas ir švietimas, siekiant mažinti rizikingą elgseną;

3.1.5. informavimas;

3.1.6. konsultacinė pagalba.

3.2. Kitos žemo slenksčio paslaugos, kurios įstaigos vadovo nustatyta tvarka teikiamos atsižvelgiant į įstaigos galimybes, darbuotojų kompetenciją, vietovės specifiką bei poreikius:

3.2.1. asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;

3.2.2. tvarsliaivos teikimas;

3.2.3. tarpininkavimas ir atstovavimas;

3.2.4. kitos paslaugos.

3.3. Adatų ir švirkštų keitimas – tai naudotų adatų ir švirkštų keitimas į sterilius paslaugų gavėjams, kartu informuojant juos ir teikiant konsultacinę pagalbą bei skatinant naudotų švirkštimosi priemonių surinkimą bei nukenksminimą. Adatų ir švirkštų bei kitų reikiamų priemonių keitimo santykį ir kiekį, priklausomai nuo žalos mažinimo paslaugų specifikos, nustato įstaigos vadovas. Adatos ir švirkštai keičiami:

3.3.1. iki 5 švirkštų ir / ar per dieną santykiu 1:1;

3.3.2. papildomi švirkštai ir adatos gali būti išduodami tik skaitant naudotų švirkštų surinkimą keičiant santykiu 1:10 ar didesniu (atnešus 10 panaudotų švirkštų ir / ar adatų išduodamas 1 švirkštas su adata), tačiau vienam paslaugų gavėjui gali būti išduota ne daugiau kaip 10 švirkštų su adata per dieną;

3.4. Naudotos švirkštimosi priemonės surenkamos bei nukenksminamos LIETUS Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 242 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2000 „Medicininį atliekų tvarkymas“ tvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 39-1106) bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-136 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2000 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Higieninės ir epidemiologinės priežiūros reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 29-1213) nustatyta tvarka.

3.5. Paslaugų gavėjų ir jų partnerių sveikatos mokymas ir švietimas apima informavimą apie infekcijų plitimo ir profilaktikos priemones; švietėjiškos medžiagos / informacijos dalijimą, žalingų įpročių prevencijos priemones ir kt.

3.6. Paslaugų gavėjų informavimas – tai žodinės ar spausdintinės ir kitokios informacijos apie teikiamas sveikatos, socialines teises paslaugas suteikimas.

3.7. Konsultacinė pagalba apima specialisto, pasirengusio padėti paslaugų gavėjui ir / ar jo partneriui bei šeimos nariams spręsti iškilusias problemas, pokalbis, kuriuo siekiama, kad pats švirkščiamuosius narkotikus vartojantis asmuo keistų savo rizikingą elgseną į saugesnę.

3.8. Tarpininkavimas ir atstovavimas apima pagalbos paslaugų gavėjui suteikiamą sprendžiant įvairias paslaugų gavėjo problemas (sveikatos, socialines, teises), užregistruojant pas specialistus, tarpininkaujant tarp paslaugų gavėjo ir tiekėjo.

3.9. Prezervatyvai dalijami, siekiant saugesnės lytinės elgsenos, informuojant paslaugų gavėjus ir jų partnerius apie saugesnę lytinę elgseną.

4. Kitos paslaugos teikiamos įvertimus paslaugų gavėjus poreikius bei kitus veiksmus.

4.1. Kabinetuose paslaugų gavėjams teikiamoms paslaugų yra anonimiškos, konfidencialios, lanksčios ir prieinamos.

IV. ŽEMO SLENKSČIO PASLAUGŲ KABINETŲ STEIGIMAS IR FINANSAVIMAS

4.1. Kabinetas veikia Mažeikių Nakvynės namų sudėtyje.

4.2. Kabinetas steigiamas didelės rizikos grupių lankymosi / būriavimosi vietose, t.y. tikslinės grupės aplinkoje (geografinis prieinamumas klientams).

4.3. Kabineto personalas: socialiniai darbuotojai, gali ir soc. darbuotojų padėjėjai, gatvės darbuotojai ir kt. asmenys, išklausę 36 valandų mokymo kursą.

4.4. Vienu metu kabinete turi dirbti ne mažiau kaip du darbuotojai – sveikatos priežiūros specialistas bei socialini darbuotojas ir / ar socialinio darbuotojo padėjėjas.

4.5. Kabineto darbo organizavimo tvarką, pareigines instrukcijas ir kitus su darbu bei darbo santykiais susijusius dokumentus tvirtina darbdavys / steigėjas.

4.6. Kabineto veikla gali būti finansuojama iš valstybės, savivaldybių biudžetų, privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto ar kitų teisėtų Lietuvos Respublikos įstatymais numatytų finansavimo šaltinių.

V. ĮSTATYMŲ KEITIMO IR TVIRTINIMO TVARKA

5.1. Keisti ir pildyti įstatus turi teisę įstaigos direktorius suderinęs su kabineto darbuotojais.

5.2. Įstatus tvirtina Mažeikių Nakvynės namų direktorius.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6.1. Žemo slenksčio kabinetas likviduojamas Mažeikių Nakvynės namų direktoriaus įsakymu suderinus su rajono savivaldybės administracijos Paramos skyriumi, aplinkos apsaugos, asmens ir visuomenės sveikatos skyriumi.

